

Анастасія Криворотенко
викладач кафедри хореографії
та художньої культури
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини

РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ ЗАСОБАМИ НАРОДНОГО ТАНЦЮ

На всіх етапах свого існування суспільство переживає суперечливий і складний процес оновлення та розвитку, пов'язаний із пошуком нових шляхів вирішення проблем. Цим зумовлена необхідність безпосередньої участі в цьому процесі всіх членів суспільства, тому що недостатня їхня творча активність, відсутність ефективних стимулів її розвитку та реалізації – основні перешкоди для втілення нових ідей, досягнення поставлених цілей. Суспільство потребує творчих особистостей, які у будь-якій сфері діяльності здатні по-новому вирішити надскладні завдання.

Проблема індивідуальності глибоко досліджувалася зарубіжними та вітчизняними науковцями у сфері філософії, психології, педагогіки. Зокрема над нею працювали Б. Ананьєв, В. Мерлін, Г. Олпорт, Я. Пономарьов, В. Штерн, К. Юнг та ін.

З точки зору філософії, за визначенням А. Мислівченка, індивідуальність – це неповторний самобутній спосіб буття конкретної особистості в якості суб'єкта самостійної діяльності, індивідуальна форма суспільного життя людини [6, с. 206].

У психологічному словнику С. Головіна індивідуальність – це людина, яка характеризується з боку своїх соціально значущих відмінностей від інших людей; своєрідність психіки і особистості індивіда, її неповторність [2, с. 196].

За Б.Ананьєвим, індивідуальність – вищий рівень розвитку особистості: «Якщо особистість – «вершина» всієї структури людських властивостей, то індивідуальність – це глибина особистості і суб'єкта діяльності» [1, с. 172].

У педагогічному словнику С. Гончаренка індивідуальність описується як сукупність рис, що визначають самотність людини, її відмінність від інших людей; своєрідність психіки та особистості індивіда, її неповторність [3, с. 144].

А творчу індивідуальність ми розглядаємо як сукупність рис людини, її задатків, здібностей, умінь і навичок, за допомогою яких вона створює щось оригінальне, досі невідоме, по-новому підходить до розв'язання будь-яких завдань.

Індивідуальність кожної людини виражається у її несхожості на інших, у здатності по-своєму бачити світ, мислити, вирішувати, діяти. У цьому виражається неповторність особистості. А творча індивідуальність майбутнього вчителя хореографії – це сукупність рис і якостей, за допомогою яких він може творчо мислити у будь-якій ситуації, вчасно виявляти і розвивати величезний потенціал, який закладено у кожній дитині.

Творча індивідуальність особистості формується у процесі її розвитку, навчання і виховання, під впливом різноманітних зовнішніх і внутрішніх факторів. Однак саме завдяки народній хореографії – комплексному виду мистецтва – творча індивідуальність формується якнайкраще. Адже танець поєднує в собі також і музику, і театральне мистецтво.

Народний танець завжди був пов'язаний з іншими видами мистецтва та, в першу чергу, з піснею і музикою. Серед них він розвивався як мистецтво гармонії, краси фізичної та духовної. Від цієї співдружності танець отримав драматичну основу, поетичність, мелодійність, музичну організованість та особливу образність [4, с. 81].

Особливості розвитку творчої індивідуальності майбутнього вчителя хореографії засобами народного танцювального мистецтва полягають у психологічному, естетичному та фізичному впливі його на особистість, щоденній систематичній хореографічній діяльності студентів на заняттях та участі у концертних виступах.

При вивченні танців різних народів, характерної для них манери виконання майбутній педагог-хореограф набуває знань, умінь і навичок, необхідних для комплексного творчого сприйняття та яскравого емоційного

відтворення художніх образів. Це – безцінний досвід, якого студент набуває під час навчання і збагачує вже у процесі своєї педагогічної діяльності.

Крім того, танець – це дійовий та приємний засіб фізичного, психічного і духовного розвитку. Психологи встановили, що він сприяє зниженню тривожності більшою мірою, ніж терапія музикою або звичайними фізичними вправами [5, с. 53].

Народний танець – вид хореографічного мистецтва, котрий найяскравіше відображає духовність людини, її самобутність. Його засобами можна виховати національно-свідому, патріотичну особистість, яка зможе творчо мислити у будь-якій ситуації, вчасно виявляти і розвивати величезний потенціал, який закладено у кожній дитині. І цей потенціал потрібно лише вчасно помітити і почати працювати над його розвитком, що найкраще може зробити тільки справжній творчий учитель.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ананьев Б. Человек как предмет познания / Ананьев Б. // Избр. психол. труды: В 2 т. – М., 1980. – Т. 1. – С. 172.
2. Головин С.Словарь практического психолога [Електронный ресурс] / Головин С. – Новосибирск, 2010. – 836 с. – Режим доступа: <http://www.slovo.yaхy.ru>
3. Гончаренко С. Український педагогічний словник / Семен Гончаренко. – К.: Либідь, 1997. – 375 с.
4. Колногузенко Б. Види мистецтва та хореографії: методичний посібник для підготовки бакалаврів і спеціалістів за фахом «Хореографія» (6.020200) / Борис Колногузенко. – Х.: ХДАК, 2009. – 140 с., 6 арк. іл.
5. Морозовська Т. Радість танцю / Тетяна Морозовська // Обдарована дитина. – 2005. – №6. – С. 53 – 55.
6. Философский словарь / Под ред. И. Фролова. – 7-е изд., перераб. и доп. – М.: Республика, 2001. – 719 с.